

You have downloaded a document from

The Central and Eastern European Online Library

The joined archive of hundreds of Central-, East- and South-East-European publishers,
research institutes, and various content providers

Source: Knowledge - International Journal

Knowledge - International Journal

Location: North Macedonia

Author(s): Marica Tasevska, Natasha Sarafova

Title: ДЕМИНУТИВОТ ВО ГЕРМАНСКИТЕ БАЈКИ И НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД ОДБРАНИ БАЈКИ ОД БРАЌАТА ГРИМ
THE DIMINUTIVE IN GERMAN FAIRY TALES AND THEIR EQUIVALENTS IN THE
MACEDONIAN LANGUAGE WITH EXAMPLES FROM SELECTED FAIRY TALES FROM
THE BROTHERS GRIMM

Issue: 5/2024

Citation style: Marica Tasevska, Natasha Sarafova. "ДЕМИНУТИВОТ ВО ГЕРМАНСКИТЕ БАЈКИ И
НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД ОДБРАНИ
БАЈКИ ОД БРАЌАТА ГРИМ". Knowledge - International Journal 5:601-607.
<https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1298491>

**THE DIMINUTIVE IN GERMAN FAIRY TALES AND THEIR EQUIVALENTS IN THE
MACEDONIAN LANGUAGE WITH EXAMPLES FROM SELECTED FAIRY TALES
FROM THE BROTHERS GRIMM**

Marica Tasevska

"Goce Delchev" University, Faculty of Philology, Shtip, North Macedonia, marica.tasevska@ugd.edu.mk

Natasha Sarafova

"Goce Delchev" University, Faculty of Philology, Shtip, North Macedonia, natasa.sarafova@ugd.edu.mk

Abstract: We always have a different emotional attitude towards people and objects, we emotionally and overestimate them according to how we perceive them. This emotional response finds external expression in word formation through suffixes for emotional evaluation. With those endings, one conveys belittlement, condescension, or something opposite, such as exaggeration, revulsion, mockery, irony, etc. (Koneski, 2021:255). The purpose of this paper is to present the diminutive in the German and Macedonian languages, to show the morphological rules for its formation in both the Macedonian and German languages, and through the analysis of the diminutive forms used in selected fairy tales by the Brothers Grimm to determine whether they have been transferred in their entirety or have been replaced by other alternatives in the Macedonian translation. **Keywords:** should include 4-6 key words that summarize the contents of the paper

Keywords: fairy tale, Brothers Grimm, diminutive, word building, suffixes

**ДЕМИНУТИВОТ ВО ГЕРМАНСКИТЕ БАЈКИ И НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД ОДБРАНИ БАЈКИ ОД БРАЌАТА
ГРИМ**

Марица Тасевска

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип, Северна Македонија,
marica.tasevska@ugd.edu.mk

Наташа Сараfoва

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип, Северна Македонија,
natasa.sarafova@ugd.edu.mk

Резиме: Sprema лицата и предметите секогаш заемаме различен чувствен однос, чувствено и преценуваме според тоа како и восприемаме. Ваквото емоционално реагирање наоѓа надворешен израз и во зборообразувањето преку наставки за чувствена оценка. Со тие наставки се предава умалителност, галовност или пак нешто спротивно како увеличителност, одврата, подбив, иронија и сл. (Конески, 2021:255). Целта на овој труд е да се презентира деминутивот во германскиот и во македонскиот јазик, да се прикажат морфолошките правила за негово образување како во македонскиот така и во германскиот јазик, а преку анализа на употребените деминутивни форми во одбрани бајки од браќата Грим да се утврди дали истите се пренесени во целост или пак се заменети со други алтернативи во преводот на македонски јазик.

Клучи зборови: бајка, Браќа Грим, деминутив, зборообразување, суфикси

1. ВОВЕД

Деминутивот во македонскиот јазик

Sprema одредени лица или предмети секогаш земаме различен чувствен однос и истите чувствено ги преценуваме во зависност од тоа како ги восприемаме. Именките кои најчесто информираат за мала димензија (прсте, раче, главче) или пак се именки за искажување на позитивен однос кон нешто (детенце, детуле, душичка) се нарекуваат деминутиви (Саздов, 200: 23). Именките со кои се изразува субјективна оценка се вклучуваат во деривати со модификациска структура. Со овие именки се означуваат исти лица, предмети, појави модифицирани, дополнети со стилска нијанса на намалување на квантитативната или квалитативната димензија на поимот именуван со мотивирачката основа. Ако се споредат според значењето именките молив:моливче, ќе се забележи дека означуваат ист поим, т.е. имаат иста семантичка содржина, но во дериватот моливче значењето се дополнува со значењето 'мало по обем'. Стилските нијанси што се додаваат може да означуваат галовност, или да искажат некој емоционален однос кон поимот именуван со

мотивирачката основа (сестра>сестричка ('мила сестра'). Поради различните нијанси на односот тешко се разграничуваат деминутивните од хипокористичните образувања и од тој аспект се разгледуваат како една група деривати, чие што значење најчесто се прецизира со контекстот.

Според Славица Велева деминутивните образувања се среќаваат многу често во нашиот народен говор и претставуваат една упадлива негова особеност и истите се образуваат преку додавање на суфикси и тоа (2006):

Именките со суфиксот –че се izdelуваат како најфреквентни. Зборообразувачкиот формант е продуктивен со именките од трите граматички рода. Кај именките од машки род, дериватите се образуваат :

а) со директно додавање на суфиксот на основата (*брат>братче, извор>изворче, стол>столче, лавче, главче, ангелче*);

б) со додавање на суфиксот на скратена основа, при што може да дојде до менување на основата (*зајак>зајче, стомак >стомаче, пајче, врапче, јаголче*);

в) со додавање на суфиксот, кој предизвикува морфонолошки промени во основата (*лист>ливче, мост>мовче, образ>обравче*).

Кај именките од женски и од среден род, суфиксот се додава на основата по отстранување на флексијата (*крпа>крпче, кошула>кошулче, марама>марамче, девојка>девојче*).

Зборообразувачкиот модел со суфиксот –це / –енце е најфункционален со именките од среден род како мотивирачки основи (*езеро>езерце, срце>срценце, дрво>дрвце, село>селце, срценце*). Во однос на значењето кај дериватите добиени со свој суфикс постои тенденција да се izdelат значењата на галовност и намалителност (*бебе>бебенце, тиле>тиленце*). Поради сè поизразената категоријалност, моделот се проширува и кај именките од машки и од женски род, со што се создаваат синонимни деривати: *брат>братче: братченце, рака>раче: раченце, девојка>девојче: девојченце*).

Именките со суфиксот –ичка се izdelуваат како најкатегоријални деривати со нагласено конотативно значење во литературниот јазик. Зборообразувачкиот модел се ограничува само на именки од женски род како мотивирачки основи (*сестра>сестричка, жена>женичка, слика>сликичка, песна>песничка, мамичка, ќеркичка, ногичка, косичка, ќучкичка, тиквичка, рибичка, водичка*). Моделот е од тенденција да ги замени образувањата со суфиксот –ица (*коса>косица: косичка, душа>душица: душичка, вода>водица: водичка, снаа>снаица: снаичка*).

Кај именките со суфиксот –е се забележува намалување на функционалноста (*еж>еже, нос>носе*), што може да се протолкува како резултат на морфонолошките промени, кои се реализираат во мотивирачката основа со додавање на суфиксот (редување: *јазик>јазиче, облак>облаче*; елизија на вокалот од основата: *орел>орле, оган>огне*). Кај некои деривати се среќава и двозначност поради изедначување на формите за деминутив и за вокатив (*човек>чевече, јунак>јуначе, брат>брате*).

Именките со суфиксот –ле / –уле имаат ограничена функционалност само во рамките на разговорниот јазик и во книжевните текстови, за стилска маркираност на изразот. Дериватите добиени со овој модел се одликуваат со позабележителна емоционална нијансираност што се движи од намалителност кон изронизираност (*маж>мажле, човек>човечуле, дете>детуле, бавча>бавчуле*).

Во рамките на разговорниот јазик, поточно во жаргонскиот израз постои тенденција за образување деминутиви именки со кумулирање на специјализираните суфикси, со што се добиваат деривати со мошне изразена емоционално-експресивна маркираност, на пример: *детуленце, детуленценце, книжолче, книжолченце и сл.*

Деминутивот во германскиот јазик

Деминутив (намалување, лат. *deminuere = Verkleinerungsform*) е именка, на чија основа со додавање суфикси или префикси, означува нешто мало или смалено. За разлика со романските и словенските јазици, германскиот јазик препознава изграден систем на специјални суфикси за градење на деминутивната форма.

Во стандардниот германски јазик постојат повеќе суфикси за образување на деминутивна форма од именките, а најчесто употребувани се суфиксите –chen и –lein. Други суфикси со кои се образува деминутивната форма од именката се: –el, –le, –ke како и некои суфикси од странско потекло.

- Chen vs -Lein

Употребата на –chen и –lein покажува и морфолошки и географски разлики.

Морфолошки разлики

- Именките, чија основа завршува на –l (e), добиваат суфикс –lein, при што имаме претопување на „l“ од основата со суфиксот: *Engelein, Vögelein, Eselein*
- именките, кои завршуваат на –ch, –g, ng, по правило деминутивот го образуваат со суфиксот –lein; *Ringlein, Zweiglein, Tüchlein*.

- Именките кои завршуваат на –e, –en, го губат –e, –en : *Kiste- Kistchen, Zapfen- Zäpchen, Augen- Äugelein, Wagen- Wäglein.*
- Умлаут на вокалот најчесто добиваат именките кои деминутивна форма образуваат со суфиксот –lein: *Dörflein, Böchlein Lämmlein.*
- Кога имаме употреба на демининутив при вокативна форма или опис на блиски лица најчесто изостанува умлаутот и именката се јавува само со суфикс –chen: *Karlchen, Kurtchen, Dorchen, Trudchen, Muttchen, Onkelchen, Frauchen..*
- Кај зборовите од странско потекло во повеќе случаи стои умлаут, често во врска со –chen: *Histörchen, Romänchem ...*

Географски разлики

Суфиксот –lein е почесто употребуван суфикс во горно германските дијалекти, Тие познаваат мнозина варијанти на –l деминутивни форми: *Rössel, Messerle, Räderl, Rädchen, Blättli.*

Семантички разлики

Семантички разлики помеѓу –lein и –chen најчесто се јавуваат кај идиоми: На пример *Männchen- Weibchen* наспроти *Männlein- Weiblein.* Во првиот случај се укажува на животно, а во вториот на луѓе.

Исто е и со именките *Frauchen* наспроти *Fräulein.* Во првиот случај се работи за постара жена, женичка, или нагалено женче, додека пак во вториот случај се работи за госпоѓица (немажена жена)

Демининутивниот суфикс –chen се среќава почесто од –el-chen, er-chen. –el-chen настанува како приклучок во случај како: *Vögelchen* каде –el припаѓа на основата како и преку додавање на пејсажни деминутивни форми –el (нагласени, потенцирани) како *Buch- Büchel- Büchelchel,* се јавува и во други случаи: *Blümmelchen, Sächelche* (Goethe), *Schlängelchen* (A. Seghers), *Fenstervorhängelchen* (M.W. Schulz). –er–chen настанува при: случај како *Äckerchen, Hämmerchen* (–er припаѓа на основата), множински форми како *Dinger, Kinder,* девербиални деривати на –er (*Rülpser-chen*). Со ова е постигната можноста за деминутивна деривација со вербална основа (*Scheckerchen*).

Останатите деминутивни суфикси во литературниот јазик играат само мала улога: поврзани се со одредени лексеми. Така што –el се појавува во *Bündel, Büschel,* само во композиции како *Krümel, Ränzel, Heinzelmännchen, Rösselsprung.* Повремено се јавуваат во публицистиката и белетристиката, поединечни горно германски поврзувања со –le: *Häusle und Ländle.*

Од странските суфикси делумно деминутивна функција имаат (најчесто во врска со странски зборови, најчесто од женски род): –ine (*Sonate- Sonatine, Viola- Voilone*), –ette (*Oper-Operette, Zigarre- Zigarette, Statue- Statuete*). Поединечно –it (*Meteor- Meteorit*).

Основата на форми кои завршуваат на –elle во германскиот јазик е невозможно да се анализираат, но сепак деминутивното значење е препознатливо во случаите како: *Novelle* (мал расказ), *Bagatelle* (нешто мало), и *Frikadelle* (мала кнедла од месо).

Субстантивизираните деминутивни суфикси можат да се сретнат на основата на друг вид на збор, пред сè на придавки: *Früchen, Dumm(er)chen, Grauchen, Bräunchen, Klenchen, Grosschen.*

Девербалното деминутивно формирање –er –chen се овозможува кај: *Nickerchen, Prösterchen.*

Значењето на зборообразувањето со деминутивна форма не секогаш значи само “намалување“, туку дериватите понекогаш може да добијат и одредена емотивна конотација. На пример *Städtchen - kleine Stadt, Kleinstadt.* Конотацијата може да биде емоционално позитивна, на пример *Küsschen, Händchen, Kätzchen, Weinchen...* или емоционално негативна, пејоративна на пример: *Mutterschönchen, Büeschen, Freundchen.*

2. РЕЗУЛТАТИ

Анализа на деминутивните форми во Пепелашка (Aschenputtel) и нивните преводни еквиваленти на македонски јазик

Пепелашка (германски: *Aschenputtel*, англиски: *Cinderella*) е позната класична народна сказна, отелотворување на митски-елемент на неправдена угнетувачка/триумфална награда. Оваа сказна се јавува во голем број варијанти во народното творештво на повеќе народи. Насловниот лик е млада девојка која живее во несреќни околности, кои одеднаш се преобразуваат во забележливо богатство. Зборот „Пепелашка“, по аналогија, значи онаа чии атрибути се непрепознатливи, или онаа која неочекувано постигнува признание или успех по период на непознатост и запоставеност.

При анализа на приказната за Пепелашка беа забележани следниве деминутивни форми:

Einem reichen Manne, dem wurde seine Frau krank, und als sie fühlte, daß ihr Ende herankam, rief sie ihr einziges Töchterlein zu sich ans Bett und sprach: (На еден богаташ му се разболела тешко жената. Откако видеа дека и се ближи крајот, таа ја викнала својата ќерка единица па рекла...)

Во овој пример можеме да забележиме дека именката *Töchterlein* во македонскиот не е пренесена во својата деминутивна форма, па така наместо ќеркичка во преводот се среќава ќерка.

... *Als der Winter kam, deckte der Schnee ein weißes Tüchlein auf das Grab, ...* (... Наскоро зимата го покрила нејзиниот гроб со бел снежен покров ...)

..., *und allemal kam ein weißes Vöglein auf den Baum, und wenn es einen Wunsch aussprach, so warf ihm das Vöglein herab, was es sich gewünscht hatte.* (Тогаш една бела птица ќе слетела и ќе фрлела на Пепелашка во skutот се што ќе посакала).

И во овие примери исто како во претходниот немаме целосно пренесување на деминутивната форма употребена во оригиналот.

Das Mädchen ging durch die Hintertür nach dem Garten und rief: "Ihr zahmen Täubchen, ihr Turteltäubchen, all ihr Vöglein unter dem Himmel, kommt und helft mir lesen, Die guten ins Töpfchen, Die schlechten ins Kröpfchen."

(Пепелашка, штом останала сама, истрчала на задната врата во градината и почнала да вика: „Нокни гулабици и сите други мили птици, слетајте живо ваму да ја истребите леќата од пепелта!

„Здравите зрнца в чинија, првливите в гушичка!“).

Во првиот дел од овој пример повторно се забележува изоставување на деминутивот во преводот на македонски јазик па наместо гулапчиња имаме гулабици, наместо чинивче имаме чинија и наместо птички имаме мили птици. Целосна еквивалентност имаме во примерите *Kröpfchen* и *Töpfchen*.

Da kamen zum Küchenfenster zwei weiße Täubchen herein, und danach die Turteltäubchen, und endlich schwirrten und schwärmten alle Vöglein unter dem Himmel herein und ließen sich um die Asche nieder. Und die Täubchen nickten mit den Köpfchen und fingen an pick, pick, pick, pick, und da fingen die übrigen auch an pick, pick, pick, pick, und lasen alle guten Körnlein in die Schüssel. (Тукушто го доизрекла тоа две бели гулабици веќе слетале на огништето, а по нив и сите други птици, почнале да колваат зрнце по зрнце, клук-клук, клук-клук! одвојувајќи ги здравите зрнца во чинијата). И во овој пример целосна еквивалентност имаме кај примерот зрнце.

"Bäumchen, rüttel dich und schüttel dich, Wirf Gold und Silber über mich." („Затреси се леско над робната штама, сребро и злато истури ми ама!“).

.... *lag Aschenputtel in seinen schmutzigen Kleidern in der Asche, und ein trübes Öllämpchen brannte im Schornstein; denn Aschenputtel war geschwind aus dem Taubenhaus hinten herabgesprungen, und war zu dem Haselbäumchen gelaufen: da hatte es die schönen Kleider abgezogen und aufs Grab gelegt, und der Vogel hatte sie wieder weggenommen, und dann hatte es sich in seinem grauen Kittelchen in die Küche zur Asche gesetzt.* (Но, токму на полноќ, Пепелашка незабележително се измушнала од дворецот па поитала кон гробот на мајка си каде што ги оставила златниот фустан и чевлчињата извезени со сребро, потоа се вратила дома и легнала крај огништето да спие). Во овој пример може да се забележи дека дел од деминутивните форми употребени во оригинал не се ниту употребени во деминутив во преводот на македонски јазик.

Als sie an dem Haselbäumchen vorbeikamen, riefen die zwei weißen Täubchen: (Кога минеле покрај гробот, двете бели гулабици загукале од лесковата гранка. ..) И во овој пример во преводот на македонски јазик е изоставена деминутивната форма.

Доколку се направи морфолошка анализа се забележува дека најчесто се застапени деминутиви образувани со помош на суфиксот *-chen* и *-lein*. Впрочем во приказната на Пепелашка се употребени вкупно 49 деминутиви од кои само 9 деминутиви се со суфиксот *-lein*, а останатите 40 се со суфиксот *-chen*. Во преводите на македонски јазик најчесто се употребени суфиксите *-це*, *-ца* и *-иња*.

Анализа на деминутивните форми во бајката Снежана (*Schneewittchen*) и нивните преводни еквиваленти на македонски јазик

“Снежана и седумте цудиња“ е германска бајка од 19 век, која денес е широко позната низ западниот свет. Браќата Грим ја објавија во 1812 година во првото издание на нивната збирка Гримови бајки и нумерирана како Бајка 53. При анализа на оваа бајка беа забележани следниве деминутивни форми:

*Bald darauf bekam sie ein Töchterlein, das war so weiß wie Schnee, so rot wie Blut und so schwarzhaarig wie Ebenholz und ward darum Schneewittchen (*Schneeweißchen*) genannt.* (Набргу кралицата роди женско дете кое беше бело како снег, црвено како крв и со црна коса како абонос, па затоа го крстија Снежана).

Од овие примери може да се забележи дека деминутивот од оригиналот не е пренесен во својата деминутивна форма во македонскиот превод, па така наместо ќеркичка во македонската верзија имаме превод женско дете. Самиот наслов на бајката и името на главната хероина во бајката во оригиналот стои во деминутив, образуван со суфикс *-chen*, додека пак во преводот на македонски јазик немаме употреба на деминутивна форма.

Други примери во кои не е забележан деминутивот во македонската верзија на ова бајка се следниве:

"*Spieglein, Spieglein an der Wand, Wer ist die Schönste im ganzen Land?*" (Огледало, огледало мое, на земјата најубав кој е?)

"*Frau Königin, Ihr seid die Schönste hier, aber Schneewittchen ist tausendmal schöner als Ihr.*" (Најубава, кралица, сте кај нас, но Снежана стопати поубава е од вас).

Von Stund an, wenn sie Schneewittchen erblickte, kehrte sich ihr das Herz im Leibe herum - so haßte sie das Mädchen. Од тој миг, секогаш кога ќе ја погледнеш Снежана, здивот и застануваше од омраза.

Und als gerade ein junger Frischling daher gesprungen kam, stach er ihm ab... (Во тој миг претрча диво прасе, па ловецот го фати ....)

Und hatten so große Freude, daß sie es nicht aufweckten, sondern im Bettlein fortschlafen ließen. (Толку многу се восхитија што не сакаа да ја разбудат, туку ја оставија и натаму да спие).

... aber kaum hatte sie den Kamm in die Haare gesteckt, als das Gift darin wirkte und das Mädchen ohne Besinnung niederfiel. (Но кога чешелот ја допре косата, отровот почна да дејствува и девојката се онесвести и падна назем).

.... aber wer ein Stückchen davon aß, der mußte sterben. (... но оној што ќе гризнеш макар и еден *griz*, веднаш ќе умреше).

Целосна еквиваленција односно пренесување на именките во својата деминутивна форма се забележани кај следниве примери:

Da sah es ein kleines Häuschen und ging hinein, sich zu ruhen. In dem Häuschen war alles klein, aber so zierlich und reinlich, daß es nicht zu sagen ist. (Тогаш ненајдено здогледа една мала *куќичка* и влезе внатре за да се засолни и да се одморн. Во *куќичката* сè беше малечко, меѓутоа толку уредно и чист, што не може да се опише со зборови).

Da stand ein weißgedecktes Tischlein mit sieben kleinen Tellern, jedes Tellerlein mit seinem Löfflein, ferner sieben Messerlein und Gäblein und sieben Becherlein. An der Wand waren sieben Bettlein nebeneinander aufgestellt und schneeweiße Laken darüber gedeckt. (На средината имаше една *масичка* покрпена со бел чаршаф. На неа беа поставени седум *чиничиња* и седум *канчиња*. До нив седум *ножиња* и *вилучиња*, а во секое *чиниче* по едно *лажиче*. Крај ѕидот, еднододруго беа наредени седум *креветчиња*, покрпени со чисти чаршави, бели како снег).

Als es ganz dunkel geworden war, kamen die Herren von dem Häuslein, das waren die sieben Zwerge, die in den Bergen nach Erz hackten und gruben. Sie zündeten ihre sieben Lichtlein an, und wie es nun hell im Häuslein ward, ... (Откако напoлно се стемни, домаќините се прибраа: тоа беа седум *цуциња* кои во планината бараа и копаа злато. Тие ги запалија своите седум *кандилца*, па кога блесна виделина ....).

Der erste sprach: "Wer hat auf meinem Stühlchen gegessen?" Der zweite: "Wer hat von meinem Tellerchen gegessen?" Der dritte: "Wer hat von meinem Brötchen genommen?" Der vierte: "Wer hat von meinem Gemüschchen gegessen?" Der fünfte: "Wer hat mit meinem Gäbelchen gestochen?" Der sechste: "Wer hat mit meinem Messerchen geschmitten?" Der siebente: "Wer hat aus meinem Becherlein Getrunken?" Dann sah sich der erste um und sah, daß auf seinem Bett eine kleine Delle war, da sprach er: "Wer hat in mein Bettchen getreten?" (Кој седнал на моево *столче*? – праша првото цуде. Кој јадел од моево *чиниче* – праша второто. Кој каснал од моево *летче*? – додаде третото. Кој го гибнал моево *овошје*? – прозборе четврто. Кој макал со моево *вилуче*? – запраша петото. Кој сечел со моево *ноже*? – се зачуди шестото. Кој пиел од моево *канче*? – налутено извика седмото. Потоа прво се обзирна најмалото цуде и на своето постелче забелжа една мала *длабнатина*, па извика: некој седел на моево *постелче*!)

Zum Glück aber war es bald Abend, wo die sieben Zwerglein nach Haus kamen. (Меѓутоа, за среќа, набргу се стемни, па седумте *цуциња* се вратија дома).

Und die Tiere kamen auch und beweinten Schneewittchen, erst eine Eule dann ein Rabe. zuletzt ein Täubchen. (Многу животни доагаа и ја оплакуваа Снежана, прво *утката*, потоа *гавранот* и најпосле *гулаче*).

Доколку се направи морфолошка анализа се забележува дека преовладуваат деминутивите образувани со помош на суфиксот *-chen* и *-lein*. Впрочем, во бајката Снежана се употребени вкупно 80 деминутиви од кои 35 се деминутиви, образувани со суфиксот *-lein*, а останатите 44 (од кои 33 од *Schneewittchen*) се со суфиксот *-chen*. Само во еден пример се јавува суфиксот *-ling*. Во преводите на македонски јазик преоладуваат следниве суфикси: *-ка*, *-иња*, *-че*, *-ца* и *-е*.

Анализа на деминутивните форми во бајката Трнорушка (Dornröschen) и нивните преводни еквиваленти на македонски јазик

Приказната за Трнорушка или попозната како Заспаната убавица е приказна за млада принцеза која западнала во длабок стогодишен сон под влијание на лоша магија од злобната магесница, разбиена од јунокот кој го спасил целото кралство. При анализа на оваа бајка беа забележани следниве деминутивни форми каде е застапена целосна еквиваленција во двата јазика:

Was der Frosch gesagt hatte, das geschah, und die Königin gebar ein Mädchen. (Станало така како што претскажала жабата. Царицата родила девојче).

An dem Mädchen aber wurden die Gaben der weisen Frauen sämtlich erfüllt... (Пожелувањата на сите други магепсници се оствариле и девојчето станало толку убаво)

Da sprach der Jüngling: (Тогаш момчето рекло)

"Guten Tag, du altes Mütterchen," sprach die Königstochter. (Добар ден стара мајчице – рекла царската ќерка).

Примери каде што деминутивните форми од оригиналот на германски јазик не се пренесени во деминутив и на македонски јазик:

... und das Mädchen ganz allein im Schloss zurückblieb (... и девојката останала сама)

... und sass da in einem kleinen Stübchen eine alte Frau ... (И пред неа се покажала мала одаја. Внатре седела побелена старица...).

Und der Wind legt sich, und auf den Bäumen vor dem Schloss regte sich kein Blättchen mehr. (Ветерот стивнал и по дрвјата пред дворецот не ги потреперувал лисјата).

Wie er es mit dem Kuss berührt hatte, schlug Dornröschen die Augen auf... (Кога ја бакнал девојката ги отворила очите).

... die Tauben auf dem Dache zogen das Köpfchen unterm Flügel hervor... (гулабите на покривот ги извадиле главите од под крилјата).

Und da wurde die Hochzeit des Königssohns mit dem Dornröschen in aller Pracht gefeiert, und sie lebten vergnügt bis an ihr Ende. (Потоа направиле голема свадба, а царскиот син и царската ќерка живееле среќно).

Во бајката „Трноружка“ се употребени вкупно 16 деминутивни форми, образувани само со суфикс –chen. Карактеристично е тоа што низ текстот како преводни еквиваленти на „Dornröschen“ се среќаваат девојка, девојче, царската ќерка.

Анализа на деминутивните форми во бајката Волкот и седумте јариња (Der Wolf und die sieben jungen Geißlein) и нивните преводни еквиваленти на македонски јазик

При анализа на оваа бајка беа забележани следниве деминутивни форми:

Es war einmal eine alte Geiß, die hatte sieben junge Geißlein, und hatte sie lieb, wie eine Mutter ihre Kinder lieb hat. (Живеела еднаш една коза со седум јариња, таа и сакала сите седум).

Die Geißlein sagten: "Liebe Mutter, wir wollen uns schon in acht nehmen, Ihr könnt ohne Sorge fortgehen." (А јарињата и одовориле: „Мила мамо, оди и не грижи се за нас“).

Во овие примери е забележана целосна еквиваленција на деминутивните форми, односно именката Geißlein во преводот на македонски јазик е пренесена со именката јариња која исто така се јавува во деминутив.

"Macht auf, Kinder, euer liebes Mütterchen ist heimgekommen und hat jedem von euch etwas aus dem Walde mitgebracht!" (: „Мили јариња – рекол волкот – Отворете! Мајка ви дојде и подароци ви донесе). Во овој пример се забележува дека германското Mütterchen не е преведено со соодветната деминутивна форма и наместо деминутив се забележува именката мајка во својата основна форма.

Endlich ging sie in ihrem Jammer hinaus, und das jüngste Geißlein lief mit. (Се исплакала таа и излегла од дома. А најмалото јаре затрчало по козата). Од примерите може да се види дека и во оригиналот на германски јазик и во преводот на македонски јазик имаме употребено деминутив.

Da schleppten die sieben Geißerchen in aller Eile die Steine herbei und steckten sie ihm in den Bauch, so viel als sie hineinbringen konnten. (Се растрчале седумте јариња, собрале камења и го наполниле со нив стомакот на волкот).

И во овој пример се забележува целосна еквиваленција и употреба на деминутивот со тоа што за разлика од претходните примери каде именката јариња во повеќе примери е употребена со суфикс –lein, овде се забележува употреба на деминутив со суфиксот –chen.

Во оваа приказна вкупно се употребени 11 деминутиви од кои 9 со суфикс –lein (Geißlein) и 2 со суфикс –chen (Mütterchen, Geißerchen).

3. ЗАКЛУЧОК

Од горенаведената анализа, можеме да заклучиме дека бајките се препознатливи по деминутивните форми, а истото може да се утврди и по самите наслови кои во оригиналот се употребени во својата деминутивна форма, но не често истите се пренесени во целост во македонските верзии.

Од морфолошки аспект се забележува употребата на суфиксите –chen и –lein, додека пак во преводите на македонски јазик најзастапен е суфиксот –че, а понатаму следуваат останатите суфикси како: -ка, -иња, -ца и др. Од сеопфатната анализа во практичниот дел може да се забележи дека не секој деминутив од оригиналната верзија од браќата Грим, е преведен во деминутивна форма и во македонскиот верзија. Чести

се преводите со помош на придавка или превод со помош на цела фраза, а дури во некои случаи изостанува превод, односно ништо не асоцира на деминутивот од оригиналот.

ЛИТЕРАТУРА

- Грим, Ј. & Грим, В. (2001). Сказни. Скопје. Култура
- Грим, Ј. & Грим, В. (1975). Сказни. Скопје. Македонска книга. Наша книга
- Грим, Ј. & Грим, В. (1974). Сказни. Скопје. Култура
- Велева, С. (2006). Тенденции во зборобразувањето во македонскиот јазик. Скопје
- Конески, Б. (2021). Граматика на македонскиот литературен јазик. Скопје. МАНУ
- Конески, Б. (1995). Зборобразувањето во современиот македонски јазик. Скопје, Бона
- Саздов, С. (2008). Современ македонски јазик 2. Скопје. Табернакул
- Drab, N. (2019). Deutsche Grammatik mit Lösungen. NK Verlag
- Duden. (2022). Die Grammatik: Struktur und Verwendung der deutschen Sprache. Sätze - Wortgruppen - Wörter (Duden - Deutsche Sprache in 12 Bänden). Berlin. DudenVerlag
- Fleischer, W & Barz, I. (1995). Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. De Gruyter
- Geister, O. (2016). Kleine Pädagogik des Märchens: Begriff - Geschichte - Ideen für Erziehung und Unterricht. Schneider Verlag Hohengehren
- Hoffmann, L. (2021). Deutsche Grammatik. Grundlagen für Lehrerbildung, Schule, Deutsch als Zweitsprache und Deutsch als Fremdsprache. Erich Schmidt Verlag
- Thornton, A. (2019). Overabundance in Morphology. Oxford research encyclopedia of linguistics.
https://www.grimmstories.com/de/grimm_maerchen/list